

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет східної і слов'янської філології
Кафедра східної і слов'янської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА РОСІЙСЬКОЇ МОВИ:
МОРФОЛОГІЯ**

галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
спеціалізація	035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Російська мова і друга іноземна мова
статус дисципліни	нормативна

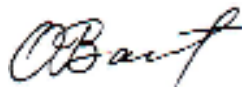
Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023– 2024
Семестр	6
Кількість кредитів ЄКТС	2
Мова навчання	російська
Форма підсумкового контролю	залік

КИЇВ – 2023

Розробник: Палатовська Олена Володимирівна, д. філол. н., доцент, професор кафедри східної і слов'янської філології

Схвалено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології
протокол № 17 від «08» червня 2023 року

Завідувач кафедри
східної і слов'янської філології

(підпис)

(О. Р. Валігура)

(прізвище, ініціали)

Схвалено на засіданні вченої ради факультету східної і слов'янської філології
протокол № 12 від «12» червня 2023 року

Голова вченої ради
факультету

(С. В. Сорокін)

1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Теоретична граматики російської мови» зі спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська є представлення основних особливостей морфологічної будови російської мови як мови флективного та синтетичного типу з елементами аналітизму; вивчення комплексу питань, пов'язаних з проблематикою частин мови та граматичних категорій самостійних частин мови. Мета курсу являє собою подальше формування комунікативної компетентності іноземних здобувачів вищої освіти, бездоганне оволодіння ними граматичними нормами російської мови.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)

2 кредити ЄКТС; 60 год., у тому числі:

лекції	<u>14 год.</u>
практичні заняття	<u>16 год.</u>
самостійна робота	<u>30 год.</u>

3. Передумови до вивчення навчальної дисципліни:

Успішне опанування курсу передбачає:

- знання основних лексичних і граматичних явищ і закономірностей російської мови як системи;
- знання основних морфологічних норм літературної російської мови;
- знання основних характеристик різних видів мовлення (усного і письмового) і основних мовленнєвих форм висловлювання (оповідання, опис, міркування, монолог, діалог).
- уміння використовувати ці знання в комунікативній і професійній діяльності.

Знання теоретичних основ з наступних навчальних дисциплін: «Практика усного і писемного російського мовлення» (1 – 3 курси), «Вступ до мовознавства» (2 курс), «Лексикологія» (3 курс).

4. Анотація навчальної дисципліни:

галузь знань:	03 Гуманітарні науки
спеціальність:	035 Філологія
спеціалізація:	035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - російська
освітній рівень:	перший (бакалаврський)
компонент ОП:	навчальна дисципліна
назва дисципліни:	Теоретична граматики російської мови
код навчальної дисципліни:	ОК 10
статус дисципліни:	нормативна
курс:	III
навчальний рік:	2023-2024
семестр:	VI

Курс «Теоретична граматики російської мови: морфологія» включає три змістові модулі, у яких послідовно розглядаються: іменні частини мови (іменник, прикметник, числівник, займенник); дієслівні форми, а також прислівники та предикативи і в решті службові частини мови. Розгляду частин мови передують вступ до граматики, де розглядається предмет морфології, базові поняття та аналізуються принципи диференціації частин мови у російському мовознавстві. Програма передбачає також знайомство з граматичними словниками і довідниками, Інтернет-ресурсами з граматики, що використовуються у дослідженні мови та її викладанні.

Завдання: усвідомлення ключових теоретичних положень граматики російської мови в царині морфології і формування системних знань студентів про мову; розвиток основних граматичних вмінь і навичок, які є передумовою адекватного використання іноземної мови в усному і писемному мовленні; розвиток практичного вміння використовувати широкий

спектр лексико-граматичних засобів мови для успішного спілкування іноземною; подальше збагачення загального лінгвістичного досвіду студентів.

Зміст навчальної дисципліни розрахований на один семестр, розкривається в одному модулі:

Модуль 1:

- Змістовий модуль 1. **Іменні частини мови** (кількість тем – 5).
- Змістовий модуль 2. **Дієслівні форми. Прислівник та предикативи** (кількість тем – 3).
- Змістовий модуль 3. **Службові частини мови. Вигук** (кількість тем – 1).

Тривалість:

II семестр: 2 кредити ЄКТС, 17 тижнів, 2 годин на тиждень.

Оцінювання:

II семестр: поточне оцінювання, підсумковий модульний контроль – 1 МКР, підсумковий контроль – залік.

5. Завдання (навчальні цілі):

У результаті вивчення навчальної дисципліни іноземні студенти повинні:

- систематизувати та поглибити знання про граматичні особливості сучасної російської мови;
- застосовувати отримані теоретичні знання з граматики в практичній діяльності;
- розуміти різноманітні граматичні структури;
- ефективно і гнучко використовувати знання з граматики в різноманітних ситуаціях соціального, навчально-академічного та професійного спілкування;

Основні завдання навчальної дисципліни пов'язані з формуванням у студентів першого (бакалаврського) рівня таких компетентностей:

1) Інтегральної компетентності (ІК):

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) в процесі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає транслявання інформації російською і другою іноземною мовами, застосування теорій та методів філологічної науки та/або здійснення перекладацької діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2) Загальних (ЗК):

ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземними мовами, що вивчаються, з урахуванням сфери комунікації.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

3) Фахових (ФК):

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 16. Здатність застосовувати набуті фахові знання, навички і вміння у певній мультикультурній професійно зорієнтованій комунікації з урахуванням принципів і культури міжнародного спілкування, толерантності.

4) Предметних компетентностей:

- знання основних понять морфології як важливого розділу мовознавства та використання лінгвістичних термінів у межах курсу у навчальній та професійній діяльності; знання словників та довідників з морфології;
- розуміння особливостей морфологічного ярусу російської мови у порівнянні з рідною мовою;
- спроможність встановлювати частиномовну приналежність слова з врахуванням категорійного значення, форми, синтаксичної функції і словотвірних характеристик; фіксувати транспозицію частин мови; володіння технікою морфологічного аналізу у шкільній практиці;
- вміння презентувати мовні явища в навчальній аудиторії, ілюструвати положення літературним матеріалом;
- здатність здійснювати і презентувати прикладне дослідження в галузі філології і педагогіки; ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінюванн та пороговий критерій оцінювання
Код	Результат навчання		
1.1.	предмет і завдання морфології;	<p>Форми: лекція, пояснення, бесіда, розповідь, диктант, презентація, демонстрація, тест, практична робота, вправи, самостійна робота</p> <p>Методи: інформаційно-репродуктивний, виконавський, продуктивно-практичний, пошуковий, проблемний виклад, частково-пошуковий метод, лінгвістичний розбір</p>	<p>Залежно від дидактичної мети використовуються різні види контролю за навчанням студентів: попередній, поточний, повторний, тематичний, підсумковий. Застосовуються наступні методи оцінювання: -усне опитування (репродуктивне, реконструктивне творче); -перевірка письмових робіт студентів, які виконуються під час аудиторної роботи і самостійно; - написання поточних контрольних робіт і диктантів; -виконання</p>
1.2.	частини мови та принципи їх виділення, їх категорії, словозміну та синтаксичні функції;		
1.3.	морфологічні терміни; словники та довідники з морфології;		
1.4.	типологічні особливості російської мови		
2.1.	оперувати морфологічними термінами;		
2.2.	встановлювати частиномовну приналежність слова з врахуванням категорійного значення, форми, синтаксичної функції і словотвірних характеристик;		
2.3.	виконувати морфологічний аналіз слів;		
2.4.	фіксувати транспозицію частин мови;		
2.5.	встановлювати значення службових частин мови, модальних слів, вигуків.		
3.1.	уміти аргументувати свою позицію при аналізі морфологічного рівня мови		
3.2.	володіти мовленнєвими штампами морфологічного аналізу		
3.3.	уміти дефініювати лінгвістичні поняття		
4.1.	уміти самостійно аналізувати мовні явища		
4.2.	уміти самостійно знаходити необхідні джерела інформації		

			індивідуальних завдань (презентацій, виступів з доповідями, рецензіями тощо); -тестові форми контролю; -написання семестрової модульної контрольної роботи (МКР); -складання заліку.
--	--	--	---

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання з дисципліни (код)													
	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	3.1.	3.2.	3.3.	4.1.	4.2.
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями мовами, що вивчаються, усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.													+	+
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.	+	+	+	+						+	+	+		
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	+	+	+	+	+	+	+	+	+					
ПРН16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.					+					+	+	+		
ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та навчання.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.										+	+	+	+	+
ПРН24. Уміти вирішувати задачі і проблеми в галузі філології, перекладознавства в процесі професійної діяльності або навчання за змінних умов, проводити дослідження з використанням міждисциплінарних зв'язків.			+		+					+	+	+		
ПРН25. Уміти використовувати комплекс фахових знань, умінь і навичок, необхідних у всіх видах фахової, зокрема перекладацької, діяльності.										+	+	+	+	+
ПРН26. Мати уміння та навички планувати, організовувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження в галузі російської філології, перекладознавства; ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової-практичної комунікації.										+	+	+	+	+

8. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів):

Перевірка підготовленості студентів з навчальної дисципліни передбачає виявлення 1) рівня теоретичних знань; 2) ступеня оволодіння уміннями лінгвістичного аналізу.

Знання оцінюються за відомими критеріями: 1) відповідність змісту відповіді темі; 2) повнота розкриття теми; 3) фактична точність, точність терміновживання; 4) обізнаність у літературі з предмету; 5) вміння сформулювати свою точку зору на проблему, що розглядається; 6) послідовність викладу.

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента	50
	2. Модульна контрольна робота (МКР)	50
	Разом:	100

8.1. Форми та критерії оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання: аудиторна робота, самостійна робота, МКР;
- підсумкове оцінювання: залік;
- умови допуску до заліку: наявність відповідей на практичних заняттях, МКР, виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.

Розподіл балів, які отримують студенти протягом вивчення навчальної дисципліни

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів III курсу першого (бакалаврського) рівня з навчальної дисципліни «Теоретична граматики російської мови: Морфологія» зі спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська передбачає оцінювання таких видів навчальної діяльності студентів:

Аудиторна робота студента	Самостійна робота студента	Модульна контрольна робота
усна відповідь з теорії морфології, усне та письмове виконання вправ за темою модуля, поточні тести, бесіди, обговорення дискусійних теоретичних питань.	виконання вправ за тематикою модулів, підготовка рефератів, робота із посібниками з граматики, довідниками та енциклопедіями тощо.	граматичні тести, контрольні письмові роботи тощо.

Рейтинг модуля з навчальної дисципліни «Теоретична граматики російської мови» для іноземних студентів III курсу першого (бакалаврського) рівня обчислюється наступним чином.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10¹**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

¹ Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить **4,33**, з округленням до десятої частки – **4,3**. Отриману оцінку множимо на **10: 4,3x10=43**. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів (50 балів)

Рівень активності студента на практичному занятті оцінується за **4-бальною системою**:

Відмінно – 5 балів – виставляється, якщо студент демонструє вільне володіння матеріалом теми; вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та нормативно-правові акти; вміє аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки; за суттєві доповнення до відповідей інших студентів, що є свідченням систематичної підготовки студента до заняття;

Добре – 4 бали – виставляється за наявність переважно повної і ґрунтовної відповіді студента; допущені неточності у визначені понять та категорій не мають суттєвого значення; відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та нормативно-правові акти. Доповнення є свідченням систематичної підготовки студента, але виявляють репродуктивні знання студента, а не узагальнення, власні судження тощо;

Задовільно – 3 бали – виставляється, якщо студент частково володіє матеріалом теми; формулюючи відповідь на питання, репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначені понять та категорій, нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання;

Незадовільно – 2 бали – виставляється, якщо студент демонструє нездатність розкрити питання; допускає багато суттєвих помилок у визначені понять та категорій.

Після закінчення вивчення модуля виводиться середнє значення оцінок, отриманих студентом на семінарсько-практичних заняттях, як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Якщо студент не відвідав жодне практичне заняття модуля, йому виставляється **0 балів**.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Позааудиторна самостійна робота здобувачів складається з виконання завдань, які пропонуються викладачем (письмові практичні роботи, підготовка презентацій, рефератів). Рівень виконання самостійної роботи студентом оцінюється за 4-бальною шкалою:

Відмінно – 5 балів – виставляється за умови, якщо робота виконана бездоганно, творчо і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок, оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань;

Добре – 4 бали – виставляється за умови, якщо робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки; відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань;

Задовільно – 3 бали – виставляється за умови, якщо робота містить помилки, відбиває недостатній рівень (або відсутність) логічності, обґрунтованості, самостійності, творчого підходу та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань;

Незадовільно – 2 бали – виставляється за допущення грубих помилок, за поверховість, фрагментарність, несамостійність висновків, або за не самостійно виконане завдання (списане); виконана робота не відповідає вимогам, які вказані вище як критерії для виставлення позитивної оцінки.

Якщо студент не виконав жодного із завдань позааудиторної самостійної роботи, йому виставляється **0 балів**.

Після закінчення вивчення модуля виводиться середнє значення оцінок, отриманих студентом за виконання самостійних письмових завдань з кожної теми модуля.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом

помноження на 10^2 . Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Рейтинг кожного модуля обчислюється однаково для всіх навчальних / вибіркових дисциплін. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

За рішенням кафедри згідно з установленими кафедрою критеріями поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) може здійснюватися за **10-бальною** шкалою (**від 0 до 10**). У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до цілого числа. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на 5^3 .

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Відповідно до Положення про модульну контрольну роботу з теоретичних мовних дисциплін для студентів денної форми здобуття освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) модульна контрольна робота (МКР) є обов'язковим складником системи модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти з кожної практичної мовної дисципліни. Виконання студентами МКР спрямоване на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння ними всього навчального матеріалу, що входить до кожного модуля: матеріалу, що підлягає вивченню як під час аудиторної, так і самостійної роботи.

Критерії оцінювання кожного із завдань, а також всієї МКР фіксуються безпосередньо в модульній контрольній роботі. МКР затверджуються на засіданні кафедри й оформляються належним чином іноземною мовою, що вивчається.

МКР виконуються всіма студентами певної академічної групи певного курсу факультету в установленій в Університеті період. На контроль виносяться лише ті варіанти МКР, які затверджені кафедрою. Науково-педагогічні працівники повинні здійснювати заходи щодо створення умов для об'єктивного виявлення й оцінки результатів навчання студентів – перевірки рівня володіння студентами всіма видами мовленнєвої діяльності, рівня сформованості навичок вживання мовного матеріалу та вмінь говоріння.

Структура модульної контрольної роботи з теоретичних мовних дисциплін. Зміст МКР з теоретичної дисципліни регламентується на засіданні кафедри східної і слов'янської філології. За рішенням кафедри МКР з теоретичних мовних дисциплін виконується в письмовій формі та передбачає перевірку:

- рівня володіння студентами теоретичними знаннями з дисципліни;
- рівня володіння студентами навичками лінгвістичного аналізу мовних одиниць;
- рівня сформованості навичок вживання мовного матеріалу: лексичного; фонетичного; граматичного; стилістичного.

Помилки в модульній контрольній роботі не виправляються. Викладач лише підкреслює їх, зазначаючи на полях тип помилки: фактична, орфографічна, граматична, лексична, стилістична тощо.

Підсумкова оцінка за МКР виставляється в модульній контрольній роботі прописом в національній 4-бальній системі («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і засвідчується підписом викладача із зазначенням дати. Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі заліку:

² Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить $4,33$, з округленням до десятої частки – $4,3$. Отриману оцінку множимо на 10 : $4,3 \times 10 = 43$. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

³ Наприклад, упродовж семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «3», «5», «7», «6», «9», «8». Середня арифметична оцінка становить $6,3$, з округленням до цілого числа – 6 . Цю оцінку множимо на 5 : $6 \times 5 = 30$. Отримане число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

відмінно	– 50 балів;
добре	– 40 балів;
задовільно	– 30 балів;
незадовільно	– 20 балів;
неявка на МКР або відповідь на завдання МКР відсутня	– 0 балів.

Кожне із завдань МКР може оцінюватися за 4-бальною національною або, згідно з рішенням кафедри, – за багатобальною шкалою (максимум 50 балів за всю МКР для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі заліку, і максимум 20 балів за всю МКР для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі іспиту). За умови застосування накопичувальної система, при розподілі максимальної кількості балів для кожного завдання МКР необхідно враховувати складність і важливість кожного з них.

Після проведення МКР викладачі в 3-денний термін обов'язково знайомлять кожного студента як з його оцінкою за МКР, так і з отриманою оцінкою за вивчення відповідного модуля.

Підсумкове оцінювання – залік

Оцінка в національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином:

90 – 100	– A	}	Зараховано
82 – 89	– B		
75 – 81	– C		
66 – 74	– D		
60 – 65	– E		
59 балів і нижче	– FX		Не зараховано

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і, в разі успішного складання, їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60.

Якщо студент під час заліку отримав оцінку «не зараховано», то йому / їй незалежно від набраного семестрового рейтингового бала у відомість обліку успішності виставляється оцінка «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Дисципліни за вибором, інші навчальні дисципліни, з яких передбачено лише лекційні заняття і підсумковий контроль у формі заліку, оцінюються таким чином. Вивчення кожної зазначеної дисципліни завершується виконанням студентами модульної контрольної роботи, під час якої перевіряється засвоєння студентами всього програмного матеріалу курсу, винесеного як на аудиторну, так і на самостійну роботу. Модульна контрольна робота (МКР) оцінюється у 100-бальній шкалі. Кожне питання МКР може оцінюватися у 4-бальній шкалі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)); 0 балів неявка на МКР або відповідь на завдання МКР відсутня. Потім встановлюється середнє арифметичне з цих оцінок з округленням до десятої частки. Середньоарифметичне значення помножується на коефіцієнт 20. Результат є семестровим рейтинговим балом у 100-бальній шкалі, якому відповідає оцінка за шкалою ЄКТС:

90 – 100	– A	}	Зараховано
82 – 89	– B		
75 – 81	– C		
66 – 74	– D		
60 – 65	– E		
59 балів і нижче	– FX		Не зараховано

За рішенням кафедри кожне з питань модульної контрольної роботи з дисциплін, з яких передбачено лише лекційні заняття і підсумковий контроль у формі заліку, може оцінюватися у багатобальній системі (максимум 100 балів за всю модульну контрольну роботу).

8.2. Організація оцінювання:

1. Методи *семестрового* контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює **50**.

Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практично занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проєктів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю:

– методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення;

– методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання.

2. Методи *проміжного* контролю – відбуваються у безрезні, коли викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа.

3. *Модульна контрольна робота* – максимум 50 балів за всю МКР, якщо передбачено підсумковий контроль у формі заліку. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри.

4. Методи *підсумкового* контролю – залік.

5. Особливості організації навчального процесу, оцінювання всіх видів роботи, проведення МКР, семестрового, проміжного і підсумкового семестрового контролю за *дистанційною формою* навчання регламентується положенням про Порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій з усіх навчальних дисциплін⁴.

8.3. Шкала відповідності оцінок: Залік:

Відмінно	A	90 – 100
Добре	B	82 – 89
	C	75 – 81
Задовільно	D	66 – 74
	E	60 – 65
Незадовільно	FX	0 – 59

ЗРАХОВАНО

НЕ ЗРАХОВАНО

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно з темами, винесеними на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		Денна форма			
		Разом	у тому числі		
лекції	практичні заняття		самостійна роботи		
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Іменні частини мови					
1.	Тема 1. Частини мови як лексико-граматичні розряди слів. Принципи їх виокремлення.	6	2	2	2
2.	Тема 2. Іменник. Лексико-граматичні розряди іменників. Категорія роду, числа, відмінка іменників.	7	2	1	4
3.	Тема 3. Прикметник. Розряди прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників.	5	2	1	2
4.	Тема 4. Числівник. Відмінювання числівників.	5	2	1	2
5.	Тема 5. Займенник Відмінювання	5	2	1	2

⁴<http://surl.li/expie>

	займенників..				
	Разом за змістовим модулем 1	28	10	6	12
Змістовий модуль 2. Дієслівні форми. Прислівник та предикативи					
1.	Тема 1. Дієслово як частина мови. Категорія виду, способу, часу дієслова. Зворотні дієслова.	7	1	2	4
2.	Тема 2. Дієприкметник та дієприслівник.	7	1	2	4
2.	Тема 3. Прислівник. Предикативи.	7	1	2	4
	Разом за змістовим модулем 2	21	3	6	12
Змістовий модуль 3. Службові частини мови. Вигук					
1.	Тема 1. Службові частини мови (прийменники, сполучники, частки). Вигуки та модальні слова.	11	1	4	6
	Разом за змістовим модулем 3	11	1	4	6
	Усього годин	60	14	16	30

10. Рекомендовані джерела (у тому числі інтернет-ресурси)

Основна (базова):

1. Валгина, Н. С., Розенталь, Д. Э., & Фомина, Н. И. (2002). Современный русский язык : учебник для студентов вузов. Москва: Логос. Узято з <https://pedlib.ru/Books/6/0262/index.shtml>
2. Кононенко, В.И., Брицын, М.А. & Ганич, Д.И. (1986). Русский язык. Київ: Вища школа.
3. Палатовская, Е.В., Пелепейченко, Л.Н., Соколова, Т.И. (2002). Современный русский литературный язык: Пособие для самостоятельной работы студентов факультетов иностранных языков. Харків: Вид-во ХГПУ.
4. Розенталь, Д.Э., Голуб, И.Б., & Теленкова, М.А. (1991). Современный русский язык: Учеб. пособие для студентов-филологов заочн. обуч. Москва: Высш. шк. Узято з <https://www.scribd.com/document/500675333/Sovremennyi-Russkiy-Yazyk>

Додаткова:

1. Аргунова, Г.В. (2003). Справочник по грамматике русского языка в таблицах. Морфология /Учебное пособие для иностранных студентов. Харків: НФаУ.
2. Белашапкина, В. А. (ред.). (1999). Современный русский язык. Москва : Азбуковник.
3. Виноградов, В.В. (1972). Русский язык (Грамматическое учение о слове). Москва: Высшая школа.
4. Шелякин, М.А.(2001). Функциональная грамматика русского языка. Москва: Русский язык.

Словники

1. Ахманова, О. С. (1969). Словарь лингвистических терминов. Москва : Сов. энциклопедия. Узято з <http://www.classes.ru/grammar/174.Akhmanova/>
2. Лингвистический энциклопедический словарь (1990). Москва : Сов. энциклопедия. Узято з <http://tapemark.narod.ru/les/>
3. Розенталь, Д.Э. & Теленкова, М.А. (1976). Словарь-справочник лингвистических терминов. Пособие для учителей. Москва: Просвещение.

11. Інформаційні ресурси

1. Кафедра східної і слов'янської філології КНЛУ: <https://slovphilology.knlu.edu.ua/>
2. Офіційний сайт КНЛУ: www.knlu.edu.ua
3. Сайт національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>

4. Фейсбук-сторінка факультету східної і слов'янської філології:
<https://www.facebook.com/profile.php?id=100063934572778>

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна (за потребою).

Мультимедійне обладнання, програма Microsoft Teams, Microsoft Word, Microsoft Power Point, Microsoft Forms, додатки платформи Microsoft Office 365 для дистанційного навчання.

